

РЕЦЕНЗИЯ

**за научните трудове и учебна дейност
на ас. д-р Ивайло Петров Иванов ,
представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност
„доцент“**

**в ПН 8.3. „Музикално и танцово изкуство“,
специалност „Хореография“,
обявен в ДВ бр. 23 от 14.03.2020 г. за нуждите
на ВСУ „Черноризец Храбър“ – гр. Варна**

**Рецензент: проф. д-р Даниела Кирилова Дженева, АМТИИ
ПН 8.3. „Музикално и танцово изкуство“,
специалност „Хореография“**

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър“ – гр. Варна / ДВ бр. 23 от 14.03.2020 г./ и на интернет страницата на ВСУ за нуждите на катедра „Изкуства“ към Архитектурен факултет. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и Инструкция № 6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

За участие в него е подал документи един кандидат, а именно д-р Ивайло Петров Иванов, асистент по „Хореография“ в катедра „Изкуства“ на ВСУ „Черноризец Храбър“. Материалите, които е представил са изчерпателни и са съобразени с оповестените от ВСУ ред и условия за заемане на академична длъжност. Отговарят на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и ал. 3 и по чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ . Включват списък от общо четири заглавия, в т. ч. една монография и три публикации в реферирани български научни издания и специализирани издания в областта на изкуството. Приложени са още материали за две водещи /самостоятелни/ творчески постижения - режисура на концерт-спектакли, за пет участия в

колективни творчески танцови изяви, за пет на брой реализации в майсторски класове и един уъркшоп. Коректно са предоставени всички изискани по конкурса документи: дипломи за степените на образование, квалификационни сертификати, справка за трудов стаж, педагогическа практика, справки за научни и художествено-творчески приноси, цитирания. Представени са документи за участие в Национални образователни проекти. Приложени са редица награди /отличия и грамоти/, свързани с хореографската му дейност на ръководител и преподавател.

Ивайло Иванов е роден през 1982 г. в гр. Враца. Житетският му и професионален път на развитие са изцяло свързани с хореографията. През 2004 г. се дипломира в ВСУ „Ч. Храбър“ като хореограф-педагог в ОКС „бакалавър“. През 2006 г. защитава степен „магистър“ като хореограф-режисьор в АМТИИ – Пловдив. Професията хореограф при него винаги е съчетавала образователни, художествено-творчески, а на по-зрял етап и научни интереси. През 2003 г. става учител по хореография в НУФИ „Филип Кутев“ – гр. Котел и едновременно с това поема отговорността на ръководител на Представителен танцов ансамбъл при НУФИ – Котел, ръководи и отдела по български танци в училището. От 2007 г. до днес преподава във ВСУ „Ч. Храбър“ по дисциплините: „Български танцов фолклор“, „Български екзерсис“, „Теория за строежа на движенията“, „Хореографска композиция и режисура“, „Танци на народите“, „Нормативно регулиране в системата на хореографското образование“, „Преддипломна педагогическа практика“ и „Сценично осветление“ в ОКС „магистър“. За същия период е хореограф на Академичен танцов театър като е приложил доказателствен материал за участие в 96 художествено-творчески прояви - тържествени концерти по повод Национални празници, юбилейни поводи, Преглед на професионалните ансамбли в гр. Пазарджик, университетски, регионални и други събития. Повече от 10 години е учител по хореография в НГХНИ „Константин Преславски“ – гр. Варна. Така натрупаният през годините опит му дават основание през 2018 г. да защити успешно дисертационен труд на тема „Обучението по български танци в училищата по изкуствата – проблеми, тенденции и перспективи“ и да придобие образователна и научна степен „доктор“.

Основен акцент в документацията, приложена относно конкурса за „доцент“ е монографията „Техники на танца“, дадена за печат през настоящата година. Обемът на труда е 159 стр. и е структуриран във въведение, три глави и заключение. Използваната литература наброява 162 заглавия, от които 97 са руски издания и 14 – другоезични, като всички те са свързани само и изключително с аспектите на танца. Интересното в тази книга и определено с приносен характер е това, че за първи път се проследяват и анализират техниките на танца от възникването на първите школи по балетно изкуство в Европа, през развитието на професионалния класически и модерен балет до сценичното танцово изкуство на фолклорна основа в България. В случая Ивайло Иванов успява чрез методите на научното изследване на теорията и практиката на танцовото изкуство да докаже огромното значение на качественото професионално танцово образование, като предпоставка за отлични художествени достижения и реализации. В тази връзка той е обобщил: *„Монографията е предназначена за студенти, хореографи, танцьори и всички, които се интересуват от танца в учебно-тренировъчната работа. Централна задача е представяне на обоснован проект за хореографско обучение, което е съгласувано със и в съответствие на богатите танцови техники за овладяване на езика на различните жанрове танцово изкуство.“*

В глава Първа „Развитие на танцовите техники в историята на сценичното танцово изкуство“ проследява възникването и развитието на първите основополагащи професионални балетни школи: Кралската академия по танц в Париж; Ренесансовия подем на първите танц-майстори хореографи и теоретици в Италия; Разцвета на руската балетна школа и нейното световно утвърждаване в началото на ХХ век. Тук авторът прави рязък преход към възникването на обучението по танц в България /считам, че поради важността си тази тема можеше да бъде изведена като отделна точка/. Следва анализ на съвременните танцови техники от възникването им до днес.

В глава Втора „Учебно-тренировъчна работа в танцовото изкуство на фолклорна основа“ разглежда многостранните аспекти по този въпрос. Тук още в началото Ивайло Иванов отправя важно послание: *„Екзерсиса като учебен предмет и част от репетиционната дейност е без алтернатива във всяка образователна система по танц.“* Той обстойно анализира и систематизира всички присъщи качества от значение за устойчивостта на

танцора като професионален изпълнител – сила, бързина, издръжливост, гъвкавост. Формулира присъщите фази за изграждането на двигателни навици. Отделя специално внимание на изграждането на сценичния образ според поставените задачи. Подчертава органичната връзка между музика и танц като основна предпоставка за постигането на стилово, високо майсторско изпълнение.

В глава Трета „Творчеството в учебно-тренировъчна дейност“ авторът анализира всички предпоставки, необходими за изграждането на танцора като творческа личност. Той разграничава креативния подход на постановчика при създаването на ново хореографско произведение от необходимия творчески заряд като предпоставка при оформянето на танцора. Разглежда по отделно и като съвкупност необходимите фактори за изграждането на творческият маниер на изпълнение – импровизация, емоционално преживяване, самосъзнание и самооценка. Като дългогодишен преподавател по хореография е подхождал методично и по отношение *„Отключването на интелектуалността, емоционалната и волевата енергия в периода на съзряването на танцора...“*, като е посочил специфичните възможности и произтичащите от тях задачи в развитието на двигателно-танцовите способности за всяка една възраст по отделно.

Изключително полезни от научно и практическо естество са и трите приложени публикации на Ивайло Иванов. Чрез тях той навлиза в методологията на обучение по „Български народни танци“, създадена и развиваща се от редици утвърдени български изследователи.

В „Специфични методи на обучение по български танци“ /Известия на Съюза на учените – Варна, 2017 г./ той анализира методиката на преподаване, систематизирана и описана в трудовете на някои от първите български хореографи и преподаватели. Особено ползотворно за всички колеги и студенти е акцентът върху методиката на Стефан Вългаров – не само теоретик, но и дълги години преподавател /практик/ по Български народни танци в НСА „В. Левски“ – гр. София. С тази публикация се съживява интересът към неговите методи като сигурно някои за първи път ще се запознаят с тях.

В статията „Теоретични основи на развитието на обучението по български танци“ /e-Journal VFU – Изкуства и дизайн – Варна, 2020/ темата е

много точно формулирана и е изпълнена със съдържание по същество. Прави впечатление, че авторът е изследвал 41 публикации като повечето от тях са намерили място при анализите в текста. Тук той поставя актуалния въпрос за *обобщена и структурирана теоретична разработка в контекста на образованието в специалност „Български танци“*.

Третата публикация „Развитие на професионалното образование в училищата по изкуствата“ е въз основа на доклад, изнесен на семинар за съвременното образование в системата на Националните училища към Министерството на културата, проведен в гр. Плевен през 2010 г. Макар и поставен преди 10 години въпросът за изискванията към установените стандарти в системата на НУИ е винаги актуален и нещо повече, същото се отнася и за учебното съдържание по „Български народни танци“ в системата на началното и средно образование.

Д-р Ивайло Иванов е постигнал конкретни научни и научно-приложни приноси, които произтичат от задълбочените му изследвания по темата за „Техники на танца“. В предложената ни за рецензиране монография, за първи път разширено и пространно той категоризира предпоставките за създаване на творчески изградени изпълнители чрез въвеждането на подходяща система /за всяка възраст/ още в учебно-тренировъчната работа. Обстойно анализира принципите за утвърждаване на художествена образност и естетически подходи, надхвърлящи изискванията за стил и характер на изпълнение при оформянето на бъдещите професионални изпълнители. Формулира основните цели и задачи пред обучението по „Български народни танци“ и методологията, необходима за това.

Праз годините до днес Ивайло Иванов е опознал в дълбочина и детайлно – историята, теорията и методиката на преподаване по Български танци, което само по себе си е принос към практиката му на преподавател. Той работи успешно със студентите /видимо от техните резултати/, но трябва да се отбележи и добрата му работа с учениците, като по този начин той подготвя образовани и мотивирани кандидат-студенти за Висшите училища където се изучава хореография. Съчетавайки образователната дейност с възможностите, които разкрива пред студентите си за активна практика и творческа изява го превръщат във фактор за утвърждаването на ВСУ

„Черноризец Храбър“ в привлекателно ВУ, предлагащо три акредитирани степени на обучение по специалност „Хореография“. Натрупаният педагогически опит, както и неоспоримите художествено-творчески резултати затвърждават преките ми лични впечатления за успешното му развитие като хореограф.

След запознаване с представените по конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научно-приложни приноси, давам своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър“ да избере ас. д-р Ивайло Петров Иванов да заеме академичната длъжност „доцент“ в ПН 8.3 „Музикално и танцово изкуство“ по специалност „Хореография“.

27.07.2020 г.

Рецензент:.....
/проф. д-р Д. Дженева/